

by soud, přihlížeje též k stáří a vzdělání obžalovaného, uvažoval o jeho povaze a smýšlení; by si utvořil úsudek o tom, zdali ono rozhořčení obžalovaného, k němuž vlastně jeho obhajoba poukazovala, a o němž se vyjádřili i svědkové, bylo vážné a upřímné; a by si posléze i uvědomil, nestalo-li se snad ono opakování v hostinci vzhledem na předchozí napomenutí před hostincem již v úmyslu urážlivém, či zda lze i v tomto projevu spatřovati pouhou snahu nezkušeného mladíka, sdělit a to teprve k podnětu jiných osob (viz protokol Karla V-a) své zkušenosti o fašistické schůzi i ostatním tam dlícím hostům. Bylo proto zmatečnī stížnosti vyhověti, rozsudek za podmínek §u 5 novely k tr. ř. jako zmatečnī zrušiti již v zasedání neveřejném a věc vrátiti do prvě stolice, by ji znovu projednala a rozhodla.

Čís. 2682.

Ten, komu byla dána vkladnī knížka pouze jako záruka, že si ten, kdo ji dal, bude v místě, jež měl nastoupiti, správně počínati, a jenž prohlásil, že ji po ukončení služebnīho poměru vrátí, nebyl oprávněn nakládati s knížkou jako svým vlastnictvím a dáti ji vlastnīm jménem v zástavu (§ 454 obč. zák.).

Tím, že vlastnīk vkladnī knížky zakázal u ústavu, o jehož vkladnī knížku šlo, výplatu peněz z knížky bez svěho výslovněho svolení, nepozbyla vkladnī knížka způsobilosti, býti předmětem právnīho obchodu a zpronevěry.

Ke skutkové podstatě zpronevěry (§ 183 tr. zák.) stačí takové naložení s věcí, které činí pochybným, zda vlastnīk vůbec kdy opět nabude její držby a které ho vydává nebezpečí, že navždy pozbude svěřené věci.

Zpronevěry dopouští se i ten, kdo svěřenou věc třebaš i na krátký čas zastaví v úmyslu a naději, že ji včas vyplatí a vrátí; nevyžadujeť se tu úmysl přivlastniti si věc trvale a odejmouti moc nad ní oprávněnému na vždy, nýbrž trestná skutková povaha jest vyčerpána již jednáním přivlastňovacím.

(Rozh. ze dne 2. března 1927, Zm I 628/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacī zavrhl po ústním líčení zmatečnī stížnost obžalovaného do rozsudku zemskėho trestnīho soudu v Praze ze dne 16. září 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 183 tr. zák. a zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatečnī stížnost dovolává se důvodu zmatečnosti čís. 4, 9 a) §u 281 tr. ř. Rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 183 tr. zák., napadá s hlediska důvodu zmatku čís. 4 §u 281 tr. ř. proto, že byl usnesením nalézacīho soudu zamítnut při hlavnīm přelíčení návrh obžalovaného na svědecký výslech Františka

P-y a Františka S-a o tom, že u firmy K. & M. bylo skutečně zapotřebí vzítí skladníka. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Již v důvodech obžalovacího spisu se sice uvádí, že obžalovaný věděl od začátku, že není s to, by Jaroslavu Ž-ovi opatřil slíbené místo skladníka u oné firmy, a také nalézací soud nabyt podle rozsudkových důvodů přesvědčení, že obžalovaný věděl, že Ž. ono místo nastoupiti nemůže a že námezdní smlouva mezi nimi uzavřená se neuskuteční. Na obžalovaného nebyla však podána obžaloba pro zločin podvodu Istivým předstíráním podle §§ 197, 200 tr. zák., který by tu vzhledem k oněm skutečnostem mohl přijíti v úvahu, nýbrž pro zločin zpronevěry, kladený mu za vinu proto, že vkladní knížku na 2.062 Kč, kterou mu Ž. odevzdal jako jistotu, za sebou zadržel a si přivlastnil, a byl obžalovaný také napadeným rozsudkem jen tímto zločinem uznán vinným. Na řešení otázky zavinění obžalovaného ve směru tohoto trestného činu nemohla však skutečnost, která navrženým důkazem měla býti zjištěna, míti vlivu; právem uvádí se tudíž na odůvodněnou usnesení, jímž byl návrh zamítnut, že by navržený svědecký výslech měl význam (cenu) jen tehdy, kdyby bylo žalováno na podvod. Skutkovou podstatu zločinu zpronevěry podle §u 183 tr. zák. spatřuje rozsudek v tom, že obžalovaný vkladní knížku, jemu Ž-ou svěřenou, lombardoval, dal u Úvěrního ústavu majitelů domů v zástavu za úvěr 1.800 Kč, jež přijal od tohoto ústavu jako zápůjčku. Zmateční stížnost namítá, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., především, že obžalovaný, jemuž byla vkladní knížka odevzdána jako splnomocněnému a zodpovědnému činiteli firmy K. & M., směl jí jako majitel zástavy podle §u 454 obč. zák. dáti do zástavy třetímu. Rozsudek zjišťuje však pouze, že obžalovaný sepsal ujednání ze dne 6. února 1926, založené ve spisech, podle něhož přijímá Jaroslava Ž-u jako plnomocník inž. Josefa M-a, společníka firmy K. & M., dnem 16. března t. r. jako skladníka pro kovoprůmyslové podniky, které až posud byly vedeny pod firmou K. & M., naproti tomu nezjišťuje, že byl obžalovaný k jeho přijetí za skladníka oné firmy oprávněn, že byl k němu zejména inž. M-em skutečně zmocněn. Ostatně byl by obžalovaný i v tom případě, kdyby byl jednal jako zmocněnec firmy, přijal vkladní knížku jako jistotu pro firmu, která by tudíž přicházela v úvahu také jako majitelka zástavy ve smyslu §u 454 obč. zák. Obžalovaný pak se ani nehájil v ten rozum, ani zmateční stížnost netvrdí, že obžalovaný byl firmou nebo jejím společníkem inž. Josefem M-em zmocněn k zastavení vkladní knížky pro úvěr, jenž podle rozsudkového zjištění spočíval v zápůjčce, poskytnuté obžalovanému dokonce pro jeho vlastní osobu, k jeho (soukromým) účelům. Mimo to může i majitel zástavy dáti ji podle §u 454 obč. zák. třetímu dále v zástavu jen potud, pokud má k ní právo. Obžalovaný hájil se sice tím, že měl ke vkladní knížce disposiční právo, tuto jeho obhajobu označují však rozsudkové důvody za vyvrácenou jednak svědeckou výpovědí Jaroslava Ž-y, který udal při hlavním přelíčení, že ke knížce, která měla sloužiti pouze jako záruka, že v místě, jež měl nastoupiti, bude si správně počínati, disposičního práva obžalovanému nedal, jednak výslovným potvrzením (prohlášením) obžalovaného v onom

písemném ujednání ze dne 6. února 1926, že vkladní knížka bude Ž-ovi po skončení služebního poměru vrácena.

Nebyl proto obžalovaný oprávněn, nakládati s knížkou jako se svým vlastnictvím a použití vkladu, na který knížka zněla, ke svým osobním účelům, neměl tedy zejména ani práva, dáti ji dále vlastním jménem v zástavu. Tento krok obžalovaného přičil se vůli zřizovatelem kauce Ž-ou podle rozsudkového zjištění projevené, obžalovanému podle přesvědčení nalézacího soudu také známé, kterou projevilo též dodatečně také tím, že, jak rozsudek dále zjišťuje, již druhého dne po té, kdy byl knížku obžalovanému odevzdal, zakázal ve spořitelním a záložním spolku pro D. M. a okolí, o jehož vkladní knížku šlo, výplatu peněz ať již obžalovanému, nebo jiné třetí osobě bez jeho (Ž-ova) výslovného svolení. Toto jeho opatření minulo se však s účinkem, neboť obžalovanému podle rozsudkového zjištění přes to se podařilo, zjednati si lombardem, zastavením knížky u Úvěrního ústavu majitelů domů úvěr ve výši 1.800 Kč, který od tohoto ústavu jako zápůjčku také skutečně přijal. Postrádá tudíž všeho oprávnění též námitka zmáteční stížnosti, že vkladní knížka, pozbyvši oním Ž-ovým zákazem výplaty negotiability (způsobnosti, býti předmětem právního jednání), přestala býti způsobilým předmětem zpronevěry, neboť zřejmě nešlo tu o prostředek k dosažení obžalovaným zamýšleného cíle naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobilý. Zákazem výplaty nebyla vkladní knížka vyřazena z obchodu jako res extra commercium, zůstala pro vlastníka i nadále nositelem peněz na ni uložených. Když pak podle toho tvořila pro Jaroslava Ž-u majetkovou hodnotu, jest tím i rozřešena otázka skutkové podstaty zpronevěry, ježto při tomto trestném činu jest nerozhodným prospěch, ježž přináší čin pachatelí, nýbrž rozhodné jest zadržení věci svěřené vlastníku trestným činem. Byloť Jaroslavu Ž-ovi zadržením vkladní knížky zne-možněno, disponovati celou částkou, na kterou knížka zněla, vždyť v jeho rukách představuje knížka hodnotu, na kterou zní, i když je dán zákaz k výplatě, kterou však si bez knížky nemůže vyzvednouti, neboť i v tomto případě může její vlastník s ní volně nakládati, byť i způsobem obmezeným (může ji postoupiti a prodati, nikoli však bez předložení knížky vybrati). Úmyslu přivlastniti si věc trvale a odejmouti moc nad ní oprávněnému navždy, se v případech pouhého zastavení svěřené věci k subjektivní skutkové podstatě zpronevěry nevyžaduje, jak zmáteční stížnost mylně za to má; stačíť takové naložení s věcí, které činí pochybným, zda vlastník vůbec kdy opět nabude držby vkladní knížky, a které ho vydává nebezpečí, že svěřené věci navždy pozbude. Toto vědomí však obžalovaný měl, když knížku zastavil a jednal v tomto zlém úmyslu, když knížku zastavoval, neboť jednal, jak rozsudek zjišťuje, v peněžní tísní, tedy nemaje pohotových prostředků, by mohl knížku včas vyplatiti. Proto dopouští se zpronevěry i ten, kdo svěřenou věc třeba i na krátký čas zastaví v úmyslu a v naději, že ji včas vyplatí a vrátí, ježto taková naděje nevyklučuje trestného úmyslu a trestná skutková povaha jest vyčerpána již jednáním přivlastňovacím (rozh. sb. n. s. č. 1101).